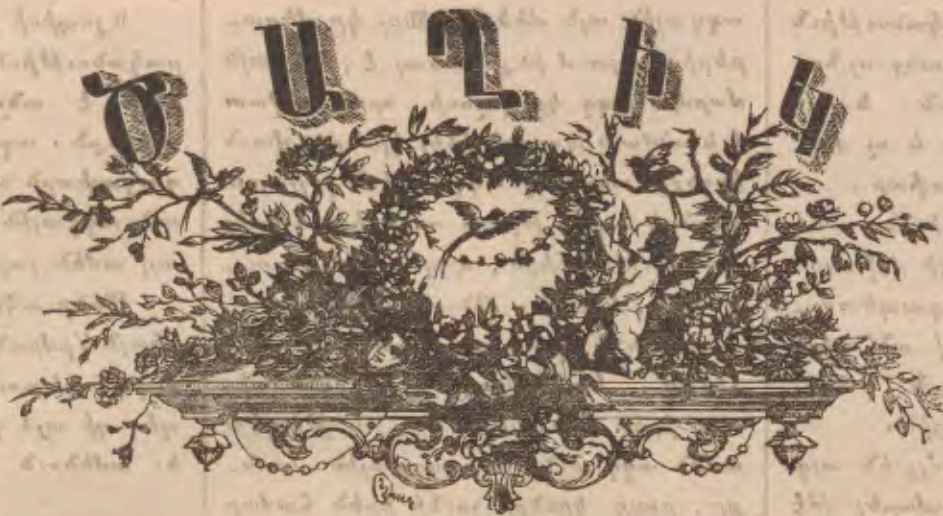

ԾԱՂԻԿ Հարածը երկու ան-
գամ կը հրատարակուի Զորե-
բութի եւ Հարած օրերն : —
տարեկան բաժանորդագրութեան
գինն է 400 դրուշ արծաթ : —
վեցամսեայն 50 . — Գաւառաց
համար 445 դրուշ . — վեցամ-
սեայ 60 . — Ծանուցման տողը
5 դրուշ :

ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ. ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ

Որ եւ է համակ կամ գրութիւն
պետք է ուղղել :
Ա. Արտոնատէր և Տնօրէն
ԱՆՏՈՆ ՍԱՔԱՅԵԱՆ
Իսկի Զապիկէ Զատտէսի
Նշան էՖ. Պերպէրեանի Տպա-
րանն :
Խմբագրութեան յանձնուած
գրութիւնք եւ չեն տրուիր :
ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ
ԱՆՏՈՆ ՍԱՔԱՅԵԱՆ

40 ՓԱՐԱ

ՀԱՆԴԵՍ

ՓԱՐԱ 40

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն Ե Ս Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Զեկոյց.—Ազգային Տեսութիւն (Անխտրա-
կանութիւն) — Վիպասանութեան առթիւ —
Գ. Զաքարեան էֆէնտի. — Շիշմահեան վար-
ժարան. — Նուէր. — Այլ և այլք. — Մեղուա-
բուծութիւն. — Առածք. — Համ Թէպարի —
Գաբու եօլտաշը միւսալտասը. — Ծանուց
մունք.

Զեկոյց

Մաղիկ յառաջիկայ չարած օր չպի-
տի հրատարակուի Ս. Լուսաւորչայ տօ-
նին պատճառաւ .

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Տ Ե Ս Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ԱՆԽՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ահաւասիկ այն փոքր և յոյժ պան-
ծախ սկզբունքն որ Հայաստանեայց
եկեղեցւոյ նշանաբանն եղած է իւր
գոյութեան թուականէն ի վեր , ըս-
կզբունք . զոր սակայն կը դաւանի այդ
եկեղեցի միայն , իբր ճշմարտապէս հե-
տեւող Քրիստոնէութեան գերապանծ
ոգւոյն :

Այսպէս , այդ փոքր սկզբունք բը-
նաւ ճիշդ չէ ենթադրել իբր արդիւնք
եւրոպական քաղաքակրթութեան , ոյր
գոյութիւն հազիւ դեռ երկու դարու

գործ է . մինչ Հայ-ազգի քաղաքա-
կրթութիւնը շատ և շատ կանուխէն
կ'սկսի .

Օրինակ , ահաւասիկ այն գաղա-
փարներ , զորս Կողբացին եզնիկ և այլ
նախնի մեծանուն մատենագիրք պար-
զած , բացատրած և ծանօթացուցած
են :

Բայց մեր նախնիքն ինչպէս պար-
ծիլ մեր նախնեաց գործերն , վասնզի
այս բան արժանիք մը չենթադրեր առ-
մեզ , եթէ մենք մեր նախնեաց յա-
ջորդներ լինելու դրական ապացոյցներ
չենք ընծայեր զարդիս :

Մեր նպատակն է երկու խօսք ընել
նկատմամբ անխտրականութեան , զոր
ոմանք ի մէջ կ'ըմբռնեն և կը թարգ-
մանեն այնպէս , որ դժբաղդաբար ճիշդ
չէ :

Ամենայն գաղափար և սկզբունք
պարտինք հասկնալ բուն իսկ իւր սահ-
մանի մէջ և ըստ այնմ քարոզել ու
բացատրել :

Հակառակ պարագայի մէջ արդիւն-
քն ակնեւեւ է , այն է , մէկ ծայրն
անտարբերութիւն և միւսն չափազան-
ցութիւն , որ միշտ փաստակար կը լի-
նին :

Բացատրենք նախ թէ ի՞նչ է ան-
խտրականութիւնը :

Անխտրականութիւնը որ մին է խիստ
յարգելի ազատական սկզբունքներէ ,
կը նշանակէ , ի բաց թողնով ինչ ինչ
տարբերութիւններ , որ էական չեն ,

ճանչել իբր քրիստոնեայ այն ամեն ե-
կեղեցի , որ ճշմարտապէս կ'ընդունի
բուն իսկ Քրիստոնէութեան Գերագոյն
Հեղինակին և յԱռաքելոյ հատուա-
եալ վարդապետութիւններն առանց
յապաւման կամ յաւելման :

Առանց յապաւման կամ յաւելման
կ'ըսենք , վասնզի դժբա լինելով մարդ-
կան մտածումներ հեմեաւ և մեաւ
փառասիրական նկրտմանց և ի հարկէ
առանց ընդհանուր եկեղեցեաց հա-
ւանութեան , բնական է զի հերձուած ,
մոլորութիւն և պտուտկոտում արտա-
դրեն և եկեղեցի եկեղեցւոյ դէմ յառ-
նէ յանուն Քրիստոնէութեան և յա-
ռաջ գան նոյնպէս յանուն քրիստոնէ-
ութեան մոլեռանդական վէճ և տ-
տելութիւն , որոցմէ անշուշտ բնաւ
տեղեկութիւն չունի Գերագոյն Հեղի-
նակն Քրիստոնէութեան , ոչ յանձնա-
րարութիւն և ոչ հաւանութիւն :

Այսպիսի պարագայի մէջ անխտ-
րականութիւնն անշուշտ յանձնարարե-
լի գաղափար մը չէ ճիշդ այն հետե-
ւութեանց համար , որոյ համեմատ
ընդունած պիտի լինի մեր եկեղեցին
այն գաղափարներ և նորաստեղծ վար-
դապետութիւններ որ բնաւ չեն հա-
մաձայնիր բուն քրիստոնէութեան էա-
կան սկզբունքներուն :

Ուստի , մարդկային ինքնահնար
վարդապետութեամբ չեղեալ եկեղե-
ցիք բնականաբար չեն կրնար նշառուիլ
իբր պարզ քրիստոնեայ եկեղեցիներ ,

որոյ հանգէպ անխտրականութիւն չկրնար յանձնարարուիլ առանց ոչ նը-
ւազ երկիւղիւ մոլորութեան . և այս
բան ոչ մոլեռանդութիւն է և ոչ միջ-
նադարեան յետադէմ գաղափար :

Արդ , անխտրականութիւնն յանձ-
նարարելի է այն պարագայի մէջ . յո-
րում եկեղեցիք էական վարդապետու-
թեամբ և սկզբունքներով անհամա-
ձայն չեն . և ոյց վասն միայն կ'աղօ-
թէ Հայաստանեայց եկեղեցին :

Գիտնալու համար թէ ո՞րք են այդ
եկեղեցիք , բաւական է նշմարել թէ
չեղա՞ծ են նախնի քրիստոնէութեան
ոգիէն և թէ հաւասարապէս ազատ
ու անկախ եկեղեցի կ'ընդունին նաեւ
միւս քրիստոնեայ եկեղեցիները :

Հարկ անհրաժեշտ էր որ բացատ-
րուէր այս կարեւոր կէտ ի զգուշու-
թիւն մերազնէից , որպէս զի մեր եկե-
ղեցւոյ անխտրականութեան ոգին բուն
իր նպատակէն տարբեր տեսակէտէ
դատելով պարզմտութեամբ չհետեւ-
ցնեն թէ քանի որ Հայաստանեայց Ս.
եկեղեցի կ'աղօթէ վասն համայն քրիս-
տոնեից , ուստի ճշմարտապէս քրիս-
տոնեայ են նաեւ այն ամեն եկեղե-
ցիք , որ քրիստոնէայ անունը կը կը-
րեն ,

Բայց այս պայման նոյն չմնար ան-
շուշտ , երբ խնդիրը դառնայ լոկ ազ-
գային գաղափարի վրայ , յորում ե-
կեղեցական տարբերութիւնք պէտք է
կենան միայն եկեղեցեաց մէջ , սա
սկզբունքի համաձայն թէ կրօնքը մի-
այն Աստուծոյ և մարդու խղճին մի-
ջեւ յարաբերութեան միջոց է , և այս
պարագայի մէջ ոչ ոք իրաւունք ունի
դատաւոր կանգնիլ , ըստ որում կրօն-
քն ազատ է և իբր ներքին համոզ-
ման արդիւնք , մարդ կատարեալ ի
րաւունք ունի պաշտելու համար զայն
կրօնք , զոր կը թելադրէ իւր խիղճն
իրեն , բայց Աստուծոյ , առանց և
ոչ ումք պատասխանատու լինելու ,
և այս խղճի ազատութիւն կոչուած
գեղեցիկ սկզբունքն է , զոր պարտի
յարգել ամեն ոք առանց բնաւ բացա-
ռութեան և առանց բռնարարու-
թեան :

Ուստի , մարդ հետեւելով հան-
դերձ այն կրօնքին որ իրեն իբր փըր-
կարար և հաճելի կը թուի , պարտի սա-
կայն ընդունիլ մի և նոյն ատեն թէ ինք

ազգային այն մեծ մարմնոյ կը վերա-
բերի , յորում ինք ծնեալ է , և այն
մարմին ազգ կը կոչուի , որմէ անջատ
է և անջատ պարտի լինել կրօնքն , վասն
կրօնքի անուանով ազգութիւն չըլլար և
վասնզի ազգութիւնն ունի իւր որոշիչ
յատկութիւններն , որպէս են լեզու ,
և այլն , և այլն : մինչդեռ կրօնքի նը-
պատակն է պաշտել զԱստուած այն
ձեւով , եղանակաւ և միջոցներով ,
որք իրեն հաւանելի են , և թէպէտ
ամեն ազգ ունի իւր ազգային կրօն-
քը , բայց կրօնքը չունի իրեն համար
մասնաւոր ազգութիւն և ազգութեան
որոշիչ յատկութիւններ :

Արդ , անհատ ոք լինելով հոգի-
մէտդաւան : բողոքական , և այլն , հայ
լինելէ չդադրիր , եթէ ծնեալ է ի
Հայութեան և սերեալ , և , հետեւա-
բար իւր պաշտած կրօնքը բնաւ եր-
բէք պատճառ մը չէ մեկուսանալու
իւր ազգութենէ , նայիլ անոր իբր
թշնամույ , ատելութեամբ լցուիլ ա-
նոր հանդէպ և վարուիլ այնպէս կը
վարուի մարդ արիւնհարութի հետ :

Այսպիսի համոզում որ պարզապէս
արդիւնք է մոլեռանդութեան և յոռի
դատարարութեան , որչա՞ր դատա-
պարտելի է ամեն տեսակէտով , այ-
սինքն , թէ քրիստոնէական , թէ քա-
ղաքակրթական և թէ պարզ քաղա-
քավարական տեսակէտով :

Քրիստոսի Աւետարանն զոր կը կար-
դան և կը քարոզեն համայն եկեղե-
ցիք , կը յանձնարարէ բարի առնել
մինչեւ իսկ ատելեաց :

Ո՛ւր կը մնայ ուրեմն ազգք , ո-
րուն արիւնէն է ինք և անդամ այն
մեծ գերդաստանին , այն մեծ մարմ-
նոյն , որմէ սերեալ է ինք , և պարտի
անբաժան լինել անկից գէթ լոկ ազ-
գայնութեան կապով , զոր չկրնար
քակել և ոչ մի կրօնք :

Ուրեմն , կրօնքը միայն եկեղեցիի
մէջ , իսկ անկէ գուրս եղարարութիւն ,
վասնզի մենք ամենքս ալ եղարար ենք ,
վասնզի Հայ ենք :

Եւ նոյն փրիստոնէութեան Գերա-
գոյն հեղինակն միութիւն և եղբայ-
րութիւն կը յանձնարարէ և իւր Աւե-
տարանաւ զայնս կը քարոզէ . ոչ մի
կրօնք կրնայ և պէտք է որ հակառա-
կի սոյն վարդապետութեան :

Այսպիսի պարագայի մէջ անխտ-
րականութիւնը ջերմապէս յանձնարա-
րելի է անշուշտ փոխադարձաբար ,
այսինքն , ազգային միութեան վսեմ
գաղափարն պէտք է յարգուի ոչ մի-
այն ազգային մեծ մարմնոյն կողմէ ,
այլ ամեն յարանուանութեանց կողմէ :

Մենք ահա այս պայմանաց մէջ
միայն կ'ըմբռնենք անխտրականութեան
վարդապետութիւնը , փափագելով որ-
պէս զի այս գաղափար լարգուի նա-
եւ ամենուն կողմէ :

ՎԻՊԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒԻ

Ստէպ խօսուած է այս Թիւնակաց
մէջ վերաբերմամբ վիպասանական գըր-
ուածոց՝ մանաւանդ Ֆրանսական վի-
պասանութեանց , որ ընդհանրապէս
կը ծառայեն բարուց ապականութեան :

Դժբաղդաբար մեր մէջ ալ ժամա-
նակէ մը ի վեր բուռն տենչ մը , կամ
որ ճիշդ է ըսել , տեսակ մը մոլութիւն
կայ գլխաւորաբար Ֆրանսերէնէ ի Հայ-
թարգմանելու այնպիսի վիպասանու-
թիւններ , որ մասնաւորաբար Ֆրան-
սական ազգին բարուց և ապրու-
թեանց վրայ գրուած բաներ ըլլալով ,
անշուշտ չեն յարմարիր մեր ազգային
կեանքին , թո՛ղ թէ այդ գրուածներ
ստէպ կը թունաւորեն իսկ մեր բար-
քեր և կ'ընեն դժարէ կամ անտարբեր ,
կամ կ'ընկղմեն անբարոյականութեան
տղմի մէջ և կամ կը պատրաստեն լինել
նիւթապաշտ կամ սոռոյկեան :

Ահաւասիկ գրեթէ այս եղած է
արդիւնքն այն վիպական թարգմա-
նութեանց և գրուածոց , զորս ընդ-
հանրապէս կը կարդան դեռահաս ե-
րիտասարդք և երիտասարդուհիք :

Ստուգիւմեծ դժբաղդութիւն է
այս մանաւանդ մեզ նման կրօնական
ազգի մը համար :

Փափագելի է անշուշտ որ կարող
գրիչներ փոխանակ նուիրելու իւրեանց
ժամանակն թարգմանելու համար—և
այն անընտրողաբար—անբարոյացու-
ցիչ վէպեր . կամ պատրաստէին ազ-
գային կեանքէ քաղուած նիւթերու
վրայ վիպասանութիւններ՝ որ անշուշտ
աւելի հետաքրքրութեամբ կը կար-
դացուին և կամ թարգմանէին բարո-

յացուցիչ վէպեր, որ ծառայեն բար-
քերը ուղղելու և ազնուացնելու և մի-
անգամայն մեր ազգային գրականու-
թիւնը ճոխացնելու :

Ասկէ առաջ խօսեցանք վարժապե-
տին Աղջկան և ուրիշ մի քանի գործոց
վրայ . իսկ այսօր ալ խօսինք Լէմոն-
ճեան էֆէնտիի վիպական գործոցը
վրայ . որ ժամանակէ մը ի վեր կը հը-
րատարակուին նախ Ճէրիտէի Շարքի-
յէի մէջ և յետոյ իբրեւ գիրք առան-
ձինն կը հրատարակուին :

Լէմոնճեան էֆէնտիի պատրաստած
վիպասանութիւններու նիւթերը թէ-
պէտ ազգային կամ տեղական կեանքէ
քաղուած չեն , բայց նորա ընթերցումն
արդարեւ հետաքրքրական լինելէ զատ
նաեւ սա մեծ առաւելութիւնն ալ ու-
նին որ իբրեւ անբարոյական գրուած-
ներ թունաւորիչ չեն :

Լէմոնճեան էֆէնտիի գրուածոց
նիւթերն քաղուած են մեծ մասամբ
անգղիական կեանքէ , որպէս է Եր-
կԱթԱԳՈՐԾԻ անուն երկն՝ բաղկացեալ
երկու հատորներէ . Կորտոն Զօրավար,
մէկ հատոր և Օրիորդ Պէլի Պրաուն ,
որոյ տպագրութիւնը դեռ նոր աւար-
տեցաւ և քիչ որէն ի հրապարակ կել-
նէ :

Որպէս ըսինք , անգղիական բարուց
և կեանքի վրայ գրուած գործեր ըլ-
լալով , յարմար է որ կարգացունին , և
եթէ երբէք դժուարութիւն կայ ազ-
գային կամ տեղական կեանքի վրայ
վիպական գործեր պատրաստելու ,
ջերմապէս փափագելի է որպէսզի մե-
րայինք պահ մ'ալ կարգան անգղիա-
կան վիպասանութիւններ սորվելու
համար անգղիական կեանքն , և միան-
գամայն փոխանակ ֆրանսական թե-
թեւութիւններ օրինակելու , հետեւող
լինին քիչ մ'ալ գործնական մարդ լի-
նելու :

Իցիւ թէ մեր Հոգաբարձութիւնը
թաղային վարժարանաց մէջ փոխանակ
կարգ մ'աւելորդ «նիւններով բեռնա-
ւորելու երկսեւ ուսանողաց միտքերը ,
զեղչէին «նիւններու թիւն և աւելցնէ-
ին սակայն անգղիերէն լեզուն , որ
իբրեւ վաճառականական լեզու նաեւ
մեծ առաւելութիւն ունի , ինչպէս ու-
նի նաեւ արհեստից զարգացման նը-
պաստելու և միանգամայն առաջնոր-

դելու ապագայ սերունդը գործնական
մարդիկ ընելու :

Մեր Պատ. Հոգաբարձութիւնը
արդեօք ե՞րբ պիտի հասկնան մեր ազ-
գային բուն էական և կենսական
պէտքերը , և կամ անոնցմէ շատեր
ե՞րբ արդեօք պարկեշտութիւն ունե-
նան խոստովանելու և ասպարէզէ քաշ-
ուելու իբրեւ անկարող այն սուրբ և
նուիրական պաշտօնի , որ նպատակն է
Ազգին ներկան բարւոքել և ապագան
բազաւաճել :

Բայց ըսենք նաեւ թէ ե՞րբ արդեօք
մեր Պատ. Ուսումն. խորհուրդն պիտի
հաճի գիւրագործադրելի ծրագրով
մը միացնել մօտակալ թաղերու վար-
ժարաններն և մի քանի դիւաւոր թա-
ղերու մէջ հաստատել կեդրոնական
վարժարաններ անշուշտ վերջ տալու
համար սոյն խիստ անբաւական դրու-
թեան՝ խղճալով ի հարկէ անմեղ երկ-
սեւ ուսանողաց թանկագին ժամա-
նակն և յանուն դաստիարակութեան
վատնուած գումարներն , որ ստուգիւ-
մեղք և շատմեղք են :

Միթէ չա՛րժեք որ մեր Ազգ. Ժո-
ղովն քիչ մ'ալ ուշադրութիւն դարձնէ
այնպիսի նիւթոց և խնդրոց վրայ , ո-
րոց ուղղութենէ կ'ախուսն ունի մեր
ներքին վիճակի բարւոքումն , ոյր մա-
սին այնքան ստիպողաբար կը գրենք
այս սրնականաց մէջ :

ԳՐԻԳՈՐ ԶԱՔԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵՈՒՆ ՓԱՍՏԱԳԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ իւր Գր-
քահանայի հաստատած է Պէլի Պրաուն
Գրքու , Համիտիյէ թիւրքալիկի Գա-
ղապէր խոն թիւ 6 :

Եւ թէ կտանձնէ վարկ տմէն կարգի
գրքեր չափաւոր պայմաններով և ի մ-
բազրել թորքերէն , հայերէն և ֆրանսե-
րէն լեզուներով տմէն տեսակ դատախա-
ն և վաճառականական գրութիւններ :

Պարզ իւր հրդայնութեանց համար փո-
խարինութիւն չպահանջուիր :

ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆ

Ի Մուսալլա թաղ հաստատեալ
սոյն նախապատրաստական երկսեւ
վարժարանի տարեկան հարցաքննու-
թիւնը — Հայ . տաճ . ֆրանս . անգղ .

թուա . աշխարհ . պատմ . գեղագր .
կար . ձեւ , և այլն — նախընթաց օր վեր-
ջացան յաջողապէս . ներկայք և ծը-
նողք յայտնելով իւրեանց կատարեալ
գոհունակութիւն և ապա տեղի ունե-
ցաւ մրցանակաց բաշխումը :

Պատ. Տնօրինութիւնն ի պատիւ
երկսեւ աշակերտաց , երէկ ի Ֆէնէր-
պահճէ դաշտային ճաշ մը տուաւ և
տղայք մինչեւ երեկոյ լաւ օր մ'ան-
ցուցին Վեհ . Ուլթանին անուան ձոն-
եալ և ազգային երգերով՝ ինչպէս և
անմեղ խաղերով :

Յիշեալ վարժարանն ի մօտոյ պիտի
ունենայ նաեւ իւր բարձրագոյն վար-
ժարանը :

ՆՈՒՆԻՐ

Խմբագրութիւնս շնորհակալութեամբ
կը ծանուցանէ թէ Ա.յանեան Մեծ .
Միհրան և Նսղարէթ էֆէնտիք բարե-
հաճեցան մէկ օրինակ վեցամսեայ Ծա-
ղիկ նուիրել Միացեալ ընկերութեան
ի քաջալերութիւն թերթիս :

Փափագելի է որպէսզի Ա.յանեան
եղբարց սոյն ազնիւ օրինակն հետե-
ւողներ ունենայ :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Նոր «Խորհրդէ» ղե.—Շէքսպիրի ծը-
նդեան վայրն՝ Սգրադֆորտ—Ավրնի վը-
րայ , գրեթէ 20 հազար հոգի այցի
գացած են այս վերջին տարին՝ որ ըը-
րացաւ մեծահռչակ բանաստեղծի մահ-
ուան տարեդարձով . Այս այցելուե-
րն 39 ազգութեանց ներկայացու-
ցիչներն էին :

Կերպէ օրերը «Խորհրդէ» օրէնքն
այնքան խիստ է Ամերիկայի մի քանի
կողմերն , որ մինչեւ իսկ անուշեղէն,
գլանիկ մատակարարող ինքնաշարժ մե-
քենաները նոյն օրինաց ենթակայ են :
Երբ այդ մեքենաներէն մին կը գոր-
ծէր կիրակի օր մը՝ ի նիւ Հաւլըն (Էն-
տիանա) մեքենատէրը ձերբակալուե-
ցաւ իբրեւ ապօրէն տուրեւառ ընող :
Նոյնպէս ի Վիզգոնգէն դատաւոր մը
որոշեց թէ օրինանցութիւն է ասամ-
նաբուժի մը համար կիրակի օր ալ-
ուայ քաշելը :

—Մերքենաներն ալ պատասխանա-
տու ընելու նոր դրութիւնն անգիտակ
գործողութեան մը համար՝ Նոր Աշ-
խարհի վայել տնօրէնութիւն մ'է և
այս հաշուով այդ Աշխարհի դաս մը
քրիստոնեայք կիրակի օրերը մեռնելու
զգուշանալու պարտաւոր են որպէս զի
դադարաւոր մեքենաներն ալ յանցա-
պարտ չմնան :

Աւելցնել չընեն ըստ կարի կարճ ժա-
մանակի մէջ կատարելու համար եղած
փորձերէն նշանաւորագոյն է Ամե-րի-
կացի Պ. Դրէյնի նոր փորձը, Պ. Դրէյն
59 օրուան մէջ կատարեց այդ շրջանը,

կարծես չորս-պէս արշաւն՝ զոր Ուէլսի
իշխանը բացաւ այս ամիս՝ նշանաւոր է
ոչ միայն պատմական ալ տարւեցողա-
գիտական տեսակէտով: Արձանագործ
Պ. Օնլոյ Թորա՝ ուղտի վրայ նստած
կը ներկայացնէ անգլիացի դիւցազնը,
և մեծ դժուարութեանց յաղթելով՝
յաջողած է շատ նկարագրեղ և ճար-
տարարութեամբ յիշակերտ մը շինել:

Աւելցնող Ս. Մեռլան. — Ի Պրիսթըլ՝
յԱնգլիա. անգամ մը կար բանւոր մը՝
որ տարօրէն երազ մը տեսաւ Այս
բանւորին անունը Ուադս էր և ար-
հեստիւ գնդակագործ: Այն ժամա-
նակ՝ կապարեայ փոքրիկ գնդակներ
շինելն շատ ծանր, տաժանելի և հե-
տեւապէս մեծածախ աշխատութիւն
մ'էր: Ուադս պարտաւոր էր նախ շի-
նել կապարէ մեծ ձողեր, ծեծել և
թերթերու վերածել որոշեայ արամա-
դով գնդակներ շինելու համար: Ապա
թերթերը մանր խորանարդ մարմին-
ներու ձեւով կը կտրէր և թաւաղող
տփի մը մէջ կը դնէր՝ որպէս զի ծա-
րերը շարունակ շփուելով գնդակի ձեւ
առնուն: Ուադս ստէպ գլուխը կը
տանջէր որպէս զի լաւագոյն եղանակ
մը գտնէ գնդակներ շինելու, բայց ի
զուր: Ի վերջէ՝ երբ իրիկուն մը մի-
քանի զբօսապէս ընկերներու հետ
գարեջրի ամաններ պարպեց, տուն
գնաց և անկողին մտաւ: Շուտ մը խոր
քուն եղաւ, բայց կ'երեւի թէ ըմպելին
ներգործեց ուղեղին վրայ, վասն զի
երազ մը տեսաւ, նա երազեց որ իր
ընկերներուն հետ վերստին կը պտը-
տէր: Ամենքը տուն դառնալու կը շը-
տապէին՝ երբ սկսաւ կարկուտ տեղալ:
Սիրուն կապարէ գնդակներ, փայլուն
և յզկուն, հեղեղի պէս կը վազէին:

Ինք և իւր ընկերները կը փութան
ապաստան մը գտնել: Երբ Ուադս առ-
տուն արթնցաւ, յիշեց երազը և մտա-
ծեց թէ արդեօք հալած կապարն ինչ
ձեւ պիտի առնու եթէ վերէն օդին
մէջ վար թափի: Ուադս հանգիստ չու-
նէր, անդադար կը խորհէր: Վերջա-
պէս աման մը հալած կապար առնելով
ելաւ Ռէտքլիֆի Ս. Մարիամ եկեղեց-
ւոյ զանգակատունն և վերէն վար շը-
րալիւր փոսին մէջ թափեց: Այս իջաւ
և ծանծաղ լճակին յատակէն ափնա-
լիւր գնդակներ հանեց որ շատ աւելի
ընտիր էին քան ինչ որ մինչեւ այն
օրը տեսած էր: Ուադս իր բաղդը
չինեց, վասն զի գնդակի աշտարակի
խորհուրդը երկնեց, և անոր միջոցաւ
էր որ ախուհետեւ սկսաւ շինել զըն-
դակներ որ կը գործածուին որսոր-
դութեան և պատերազմի համար:

Ա. Մ:

ՄԵՂՈՒԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ

(Նախորդ թուէն)

Բլիշներէ նոր ելած մեղուք իրենց
գործարանները անմիջապէս չեն գոր-
ծածեր: Նախ պէտք ունին զօրացնե-
լու զայն և բլիշներէն աղատած պա-
հուն խոնաւութեամբ թրջած թերեւ-
նին շորցնելու: Իրենց առաջին գործն
է ծաղի մը վրայ ծարել. քիչ մը յետոյ
երկու կամ երեք գործաւորուհի մե-
ղու խմբէ մը զատուելով, կը մօտե-
նան սոցա, կը լղեն, կը խողանակեն
զանոնք, մեղր կուտան նոցա և ոտքէն
մինչեւ ցլուխ կը դնեն, եթէ ձեւա-
կերպութիւնն քիչ մ'ալ թերի ըլ-
լայ, փեթակէն կարտաքսեն և կըս-
պանեն: մեղուաց հասարակապետու-
թեան մէջ աշխատելու անկարող սմէն
անդամ անգլիացի կապանուի, Սոյն
պահուն ոմանք ի մեղուաց պարապ
բլիշները աչքէ կանցնեն, թրթուրնե-
րու և հարսնեկաց շապիկները կառ-
նուն և փեթակէն դուրս կը հանեն,
ուրիշ մեղուք ալ երկրորդ գննութիւն
մը կ'ընեն և դեռ բլիշներուն մէջ գըտ-
նուած աղտեղութիւնները կը մաքրեն
և զանոնք նոր հաւկիթներ ընդունե-
լու կը պատրաստեն կամ համբարա-
նոցի կը վերածեն: միայն թրթուրնե-

րուն հիւսած պատեանները բլիշնե-
րուն կողերուն վրայ փակած կը մնան:
Նոր մեղու մը գործ տեսնելու համար
սովորաբար 24 ժամ կը բաւէ: Յայն-
ժամ մեղուաց խմբին մի մասը կը կազ-
մէ, բայց իւր պարտականութիւնները
աւժամեայ կերպով փեթակէն դուրս
չէ դնու: Կատարեալ մեղու ըլլալէն
մինչեւ 18 րդ օր արտաքին աշխատու-
թեանց չը մասնակցիր: Եւրոպայի մեղրա-
մոմագործի, ստնտուի, պահա-
կերի, օգտփոխի պաշտօն կը կատարէ
և ոոյն նախընթացութիւնը լմնցնելէն
վերջը միայն փեթակէն դուրս կ'ելլէ
և պաշարող կըլլայ հին գործաւորու-
հի մեղուաց պէս: Իւր առաջին շրջագա-
յութիւնը կը յայտնէ նմա թէ ինչ
պարտի գիտնալ իւր արուեստին նը-
կատմամբ իւր կենաց տեւականութեան
մէջ: Փեթակէն դուրս ելնելուն, ա-
ռանց վարանելու կողողուի այն բու-
սոց որք պարտին տալ նմա իրենց հա-
րստութիւններն: ոտքերը բռնաւոր-
եալ բեղմնաւորիչ փոշիով կը վերա-
դառնայ ի փեթակն առանց առաջ-
նորդի և առանց մոլորելու, իսկ և իսկ
և առանց նախնային ուս մնասիրու-
թեան, շինութեանց կը մասնակցի,
կենաց մէջ մասնելով. իւր զարմանալի
բնագղժամբ ճարտար պաշարող և կա-
տարեալ ճարտարապետ կըլլայ:

Մեղուաց հաւկիթն ելլելը անգամ
մը որ սկսի, միայն բարեխառնային
փոփոխութեամբ կընդհատի: սոյն
ընդհատումը երբեք երկար չտեւէր,
Արդարեւ եղանկը երթալով կաղնոր-
նայ և կը տաքնայ: Ամէն օր հարիւր-
ներով գործաւորուհի մեղու կը ծնի:
փեթակին բնակիչք ալիքի մը պէս կը
բարձրանան: արդէն բազում արու մե-
ղուք բաց օդի մէջ խաղալու և
խայտալու համար իրենց բլիշները կը
թողուն: մատաղ պարսմարք անհամբեր
կուպտեն իրենց ծննդաբերութեան.
կուգայ վերջապէս ժամանակ մը յո-
րում մեղուաց թիւը այնչափ տարա-
պայման և փեթակին բարեխառնու-
թիւնը այնչափ շատ կըլլայ որ գոր-
ծաւորուհի մեղուաց մէկ մասը փե-
թակէն դուրս կենալու կը հարկադ-
րի: փեթակին բնակիչք կը յորդին,
մեղուաց ձագերուն փեթակէն դուրս
ելնելը մօտալուտ կըլլայ:

ԳԼՈՒԽ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

Յոյլ Ժողով

Երբ մեզուայ մի մասը այլուր գաղ-
թականութիւն հաստատելու համար
փեթակը լքանէ, կըսուի թէ մեզուայ
ձագերը փեթակէն դուրս կելլեն: Գաղ-
թականութիւնը կազմել խումբը կը
յորջորջուի Հոյլ Ժողով:

Ամեն տարի մեզուայ ձագերուն
փեթակէն դուրս ելնելը սովորաբար
տեղի կունենայ, բայց երբեմն մե-
զուք սոյն գաղթականութենէն յե-
տըս-կէ կենան: Գաղթականութիւնը
տեղի ունենալու համար երեք պայ-
ման հարկաւոր են. այսինքն պէտք
է որ փեթակը ունենայ կանոնաւորա-
պէս արգասաւոր պարսմայր մը: պէտք
է որ ունենայ յարբունս հասեալ արու-
մեղունք: պէտք է որ պարսմայրական
բջիջք բովանդակեն մատաղ էգեր:
Փեթակին բնակչաց առաւելութիւնն
ու յորդութիւնն, պարսմոր նախանձն
առ մատաղ պարսմայրս, փեթակին
վերջին ծայր տաքութիւնը և ամենէն
աւելի ածիլ և բազմանալու պէտքն
կերելին ըլլալ գլխաւոր պատճառք
մեզուայ ձագերուն գաղթականու-
թեան: Բայց պատճառները միայն ա-
սոնք չեն, Արդարեւ, երբեմն տարի-
ներու մէջ, կը տեսնուին բնակչօք
յորդեալ փեթակներ որոց մեզուց ձա-
գերը չեն երթար այլուր կը գտնուին
թեթակներ ալ, որոց բնակիչք թէպէտ
քիչ, որք բազում գաղթականութիւնք
կունենան, Ինչ անընդդիմակաց պատ-
ճառանք կը մզեն զնոսա ի գաղթա-
կանութիւն, Ամենքն ալ դեռ չգիտ-
ցուիր: Զանազան յանկարծադէպ իրք
ինչպէս անձրեւ, ցուրտ, հով և ամպա-
մած երկինք կրնան յետաձգել մեզ-
ուայ ձագերուն այլուր երթալը: Ա-
ռաջին գաղթականութեան մէջ, կըն-
կերանայ պարսմայրը բայց նէ չէ մեզը
մեկման նշանը տուողը, յահա կը քըչ-
ուի կը տարուի գաղթականաց ալի-
քէն, քնդհակառակը ետքի գաղթա-
կանութեանց մէջ պարսմոր դուրս ել-
նելուն պատճառ կըլլայ մատաղ պարս-
մայրը, վասն զի հին պարսմայրը իւր
հակառակորդները չկարենալ սպաննե-
լուն վրայ կատղած փեթակէն դուրս
կելլէ և իրեն հետ կը տանի գործա-
ւորուհի մեզուայ մի մասը,

Գաղթականութիւն մը տեղի ու-
նենալը սովորաբար առաջուրէն ինչ
ինչ նտխընթաց նշանօք կը յայտնուի:
Այսինքն, նոյն պահուն փեթակին մէջ
խուլ ողորակ մը կը լսուի քնդմիջեալ
խորին լուսթեամբք: Կէս օրին մէկ
երկու ժամ մնացած արու մեզուայ
երեւնալը, փեթակին տուջեւ մեզուայ
կազմած ստուար և սրածայր ուղիւ-
ղային խումբը նշան են մօտալուտ
գաղթականութեան: Վերջապէս երբ
բեղմնաւորիչ փոշիով բեռնաւորեալ
գործաւորուհի մեզուք փեթակին մէջ
մտնելու տեղ ողկուզածեւ խմբին յա-
րին, և երբ փեթակէն դուրս ելլող
մեզուք իրենց շրջագայութենէն ետ
կենալով փեթակին մերձակայքը կե-
նան կրնայ հասկցուիլ որ գաղթակա-
նութիւնը նոյն օրը տեղի պիտի աւնե-
նայ:

Մեզուայ գաղթականութիւնը յայտ-
նող ուրիշ նշաններ դեռ կան: Փեթակ
կին մէջ աղմուկը կարի մեծ է, Մատաղ
էգերուն իրենց բջիջաց մէջ ըրած բըջ
մանէն պարսմայրը կը ցնորի: Ծնապա-
րանօք մեղրախորիսիները կը կոխէ
կանցնի, կուղէ յարձակիլ պարսմայրա-
կան բջիջաց վրայ բայց պահակաւոր
մեզուք թող չեն տար: արդ պարս-
մայրը խենդեցած և ինքիմէ գուրս
եղած, իւր հաւկիթները կը ձգէ կը
թափէ ըստ բախտին: ուր որ երթայ,
հետը կը տանի չփոթութիւնն: Կարծեո
մեզուք ալ չեն ճանչնար զնա: Իւր
արշաւանաց տտեն քնդհարած մեզու-
ները մասնակից կըլլան իւր մոլեգնու-
թեան: մեզուայ թրթուրներուն հոգն
ու խնամքը երեսի վրայ կը թողուի,
չինութիւնք կը գաղտորին, զանազան
խումբ մեզուայ խառն ի խուռն կը
վազեն փեթակին մէջ: և ատեն մը
կուգայ որ սաստիկ բզզում մը բոլոր
սոյն խումբը ոտքի կը հանէ, և խառն
ի խուռն կաճապարէ կը դիմէ ի դուռն
փեթակին և կը սլանայ: պարսմայրն
ալ սոյն խմբին հետ փեթակէն դուրս
կը նետուի:

(Գալ անգամ)

Ա Ռ Ա Ծ Ք

Երբ կին մը իւր առաքինութիւն-
ներու վրայ կը խօսի, հասկցիր որ
հսկողութեան պէտք ունի:

* *

Մարդ մը որ ապրիլ չէ սորված,
լուէ որ մեռնի:

ՀԱՎԱ ԹԵՊՏԻԼԻ

Մէլսիմի պահար Ատալար վէ Պո-
ղաղիչի քէօյլերինէ օլ տէրէճէ ճալիպ
հայ քէսպ էթտիրիր քի հիչ պիր մէ-
մալիքտէ մանէնտի եօգ տըր: Թապիի
հէր քէս լուէղար պահէլէլերի, չիմէն-
ղար սու պաշարընը վէ հայրէթպոխ
սէվահիլլերի արդու էտէր, Գատընլա-
րա կէլինճէ, պու արա թէքմիլ խաս-
թալըքլարը մէյտանա չըգար: պաշ
տէօնմէլերի, սլըրը զաաֆիլէթլերի,
իշթահսըղըղլար, վէլ հասըլ հիչ պիր
չէյ պուլմաղլար իսէ Վիտես քի սանկ
պան մը կըլլամ կոր: Խասթէլիկինէ
օլսուն տիւլար օլուրլար, վէ պու խառ-
թէլիքլերին իսէ պիր թանէճիք թէ-
տալիսի հավա թէպտիլի տիր:

Պիր հէքիմ իւն գաղանմագ իս-
տէր մի, գատըն խասթէլիքլերինէ
րէչէթա եազմայա հաճէաթ եօգ:
հավա թէպտիլի թէրթիպիլի վէրմէլի:

Ֆադաթ, թէէսիւֆանէ օլարագ,
հավա թէպտիլինէ պիրաղտա մէսարի-
ֆաթըն արթմասը լաղըմ կէլտիլին-
տէն, չօգ տէֆա էվճէ մարտղալարա
մուճիպ օլուր, նասլը քի կէչէնտէ
Պէյօղլունտա խանէնին պիրինտէ աթի-
տէքի մուպահասա ճէրէյեան իթմէք-
տէ իտի:

Անտօնիկ աղա, պիր տէյօրլում քի
պու սէնէ քէօյլէ կիթմէտէն պիր այ
գատար Ալէմտաղընա կիտէլիմ:

— Իլքին օնու սօր քի պու սէնէ
քէօյլէ կիտէճէքմիլիլ:

— Նաֆիլէ հիչ եօրուլմա, եա Պէօ-
յիւքտէրէյէ եա Բիլինքիբօյա միւմքիւն-
սիլ չէյ քի կիտիլէճէգ:

— Շինտիտէն պաշլամա, Գաթին,
չէնէ էլէրիմիլ զաթէն աշըլմայօր:

— Զօգ տէմէյօրլում, եանի, մայիսի
Ալէմտաղընտա կէչիլսէք: Սօֆիյէ բէք
եարայաճագ տըր:

— Սօֆիլին նէսի վար քի:

— Բա նէս սէօյլէրսին, զավալը
դըղըմըն եիւրէք չարընթըսը պիր
թիւրլիլ իւստիւնտէն կիտմէտի:

— Լօգման բուհու իչսին պիրաղ,
չարուճագ քէսէր:

— Էօյլէլիլ չէյ տէյիլ, չարընթըսը
թուլտուղու վազըթ եիւզլէրի տա-
պանճա կիպի գըղարըր, էյ գըղըն պու
հալինէ եիւրէյիմ տայանմայօր:

— Պէ ճանըմ, սէնին գըղըն ըսա:

պէնիմ տէ գըզըմ տըր, երւզերի գը-
զարըր ըմըշ, տահա էյի եա :

—Նէ՞ ոչոյլէօրսուն, մէյէր. բէք
ֆէնա շէյ իմիշ, տիւն ալտըմ տօքտօ-
րա կէօթիւրտիւմ, հալա թէպտիլի
թէրթիպ էտտի :

—Էօյլէ գուրու լազըրտըյըլա հէ.
քիմիք օլմազ, գըրք էլլի իրատա պէ-
րապէր թէրթիպ էտտի՞ մի :

—Հէքիմէրին հիշ պիր վազըթ
պօրճու տէյիլ տիր քի սանա բարա
վէրսինէր :

—Եօք տալիմա ալմալը, էօյլէ՞ մի :

—Հաստա օլմա, էֆէնտիմ :

—Օնու սիպէ սէօյլէմէլի, պէնիմ
հաստա ոլաուղուլմ վա՛ր մր :

—Ամա՛ն, քուզուլմ Անտօնիկ աղա,
չօչօգճա լազըրտըլար իստէմէմ, պիզիմ
վիշէնիկտէ հէր կիւն պաշմըն էթինի
եէր քի ապամա սէօյլէ. պանա պիր
սանտալ ալսըն :

—Օնուտա մը հէքիմ թէրթիպ էտ-
տի :

—Աման սէնտէ, նէ՞ օլուր, չօճօգ
տըր, հալէսի վար :

—Նաֆիլէ հիշ սէօյլէմէ, պին
թիւրլիւ գաղասը վար, գալգսըն պիր
կիւնտէ սանտալը պաթըրսըն տէ պօ-
ղուլսուն, էօյլէ՞ մի :

—Պագ պու սըրատա հագըն վար,
չուրութուլ լազըրտըլա նէ՞ տէյիմ.
սէն չինտի էվ պագմայա հանկը՝ կիւն
կիտէճէքսին :

—Գաթին, սանա նէ՞ տէյօրսամ
կէլ պէնի տիյնէ, պու սէնէ քէօյէ չը-
գաճաղըմըզա, էվին իւթ գաթընա
չըգարըզ, միսկ կիպի հալասը վար.
տէնիզ ալըր . . .

—Խենդ. իսէն խենդիմ տէ, մեայ,
սանա ուս սէսի կէլիօր գահէր, տօք-
տօր տէյօր քի էյէր պու սէնէ մատ-
մաղէլ Սոֆիի քէօյէ կէօթիւրմէզսէն,
իւստիւմէ ըհըրօնապիլէթէ ալամամ.
իշտէ աբալըզ լաֆ

—Ա՛հ, պիր տօքտօր մատամը կէլսէ
քէնտինի պանա կէօտէքսէ. պէն պի-
լիրիմ վէրէճէք թէրթիպիմի :

—Նէ՞ տէմէք իստէյօրսուն :

—Նէ՞ տէմէք իստէյէճէլիմ, տէրիմ
քի էյէր էյի օլմազ իստէրսէն, սօն
մօտա աղըր ֆիստանլար կիլմէլիսին,
լանտօլար գաբունտա պէքլէմէլի . . .

—Ա՛խ, Անտօնիկ աղա, քէշկէ հէ-
քիմ օլալտըն :

—Տո՛ւր, տահա թէրթիպիմի պի-
թիրմէտիմ, մայիս ալընը Ալէմտաղըն.
տա կէշիրմէլիսին, օրթա պահարը
Պէօյիւկատատա, սօն պահարտա Պէօ-
յիւկտէրէ բիաջտընա կիթմէլիսին,
վէլ հասըլ, գօճանա նէ գատար բարա
հարճաթապիլիրտէն հարճաթմալըսըն,
թաքիպիր բարաաղ գալմասըն քի սէն-
տէ էյի օլալտըն, տէրիտիմ, պագալըմ
ղօճասը խօշլանը՝ ըմըյըլար :

—Տէրտինէ եան, տօքտօր գըմը
բարաաղ գալմազ :

—Հաղլըսըն, սիզին կէպի գատըն-
լար օլուրսա էլպէթտէ գալմազ :

—Շինտի պէն օնու պունու պիլ-
մէմ, եա Բրինքիբօյա եա Պէօյիւկտէ-
րէյէ չարէլէր հօգ կիտիլէճէգ :

—Իստէտիին եէրէ կիտէպիլիրտին,
քէսէտար էֆէնտիյէ տանըչտըն մը,

—Բէք կիւզէլտէ տանըչտըմ, կէչէն
հաֆթա իւստիւմէ ֆէրաղ էթտիրտի-
յին արսայեա 400 լիրայ վէրիյօրլար,

—Էյի պիլիրտին քի օ պիզիմ տէ-
յիլ, էմանէթ տիր :

—Օնու պէնտէն սօրմտըլար, պէն
եարըն թաղրիրինի վէրտիմ կիպի լի-
րալարը ալըրըմ :

—Չօճօգ օլմա, Գաթին, պաշմը
պէլայա՞ մը օղրատաճագսըն, քէօյէ
կիթմէք իստէմէյօ՞րմըսըն, պէն պու
հաֆթա եա Ատատա վէ եա Պէօյիւկ
տերէտէ պիր էվ պագարըմ, տէյէրէք
պիշարէ Անտօնիկ աղա հասպ էլ գա-
րուր հալա թէպտիլինէ գարար վէր
տի :

ԼԱՔԷՍ ՏԱՍԻՒՐԱՆՍ

ՊԵՐԻ ՎԷ ՊԱՀՐԻ ՀԱՐԻՔ ՎԷ ՔԱԶԱՅԱ
ԳԱՐՇՈՒ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թէէլինաթ աքչէսի 50000000

Իշթիեաթ աքչէսի 3000000

Ալթը սէնէի միւթէճալո գ Տէրատա-
տէթտէ իճրայի մուամէլէ իտէլէլմէքտէ
օլան մէզքիւր քուճաճանհանըն մուս մէլաթը
ճարլիլին տահա պի, հիւսնի սուրէթլէ ճ-
րէյանը զըմընտա պու քէրրէ ուսուլմ մէ-
մալիլի օմանիյէ աճանթալըզ էօհտէի
ճիզանէմէ իհալէ ի իլտիկիտէն պատէմա
էմլաք վէ էչեա վէ սալիլրէ դայէթ միւթէ-
տիլ ֆիլաթ վէ հաֆթալը թէտիլաթ շէ-

ր սիթլէ տալի մուամէլէ իճրալ վէ գաղա
վուգուլի ազապինտէ թաղմին իտէճէկի
թաաիւտ իտէր վէ քուճաճանհայը մէզքիւ-
րըն սապըր աճանթալը թարաֆը տան
չիմտիյէ տէկին հէր նէ գատար բօլիյա
վէրիւմէ իսէ նիհայէթ 31 կիւնէ գատար
լիէճլիւլ թաստիգ :

Իշպու քուճաճանհանըն թաղա աճէն-
թալըզնա թալէպ պուլունտուղու թագ-
տիրտէ մլըքէզ իտարէյէ միւրաճաթլարը
թալիյէ շուսուր :

Ուսուլմ Թուրքիա աճէնթալը
Բ. Շէշիրլիսն

Մէրքէզ իտարէ Ստամպուլ Պահէ գաբու
Եօրիտալիս խան Նօմէրօ 1

ԴԱՐՈՒ ԵՍԼՏԱՇԸ ՄԻՒՆԱԶԱՒԱԹԸ

Տօ ցարուք կիթ բօսթախանայա

—Հանկի՞ ուսթա Օխանա :

—Վաէ տէյիլ ուսթա օխանա :

—Հէրիֆ. չեա հասկընա՞ր մեխանա
կըսէ :

—Սուս պէ սէնտա. տիալօյօ :

—Տիվան եօլուն դիւն ես. կատիւ
չան տըզա :

—Մէ քէսքըսէքըսա, քէլ պէթիս :

—Շէօլլա սէօլլատանա, տղա քեալ-
բաթին կուզի :

—Սէշքիս վընէզիսի :

—Հրամէ :

—Գօն ճաբուճաք քալաթատա
բօսթախանէյէ :

—Ճանըմ պէն պիլմամ էօյլէ իշ :

—Վրէ սէն պիզմէզ օղտա :

—Եօի ճանիհմ վա :

—Կէլ պանա սու տիղէկի կէօզ-
տիւն, իւսթուլտէ վաղ թէլ :

—Կէօրիւրըմ :

—Իսթէ օ թէլին սօնինտա հէմ
բօսթախանէ հէմ թէլէկղաֆ, թու-
թաղսըն օ թէլտէ կիտէղսին, տէզ-
սին . . .

—Տօ՛ ճանէմ պան եաթիլմամ օ
թալա :

—Մէ սաքուէնան տը տիէօ :

—Էֆէնտըմ, հէչ ուր չիլլի նընէր-
տիվան կուզնինք :

—Իշթա պու օլուր :

—Մէ նօ, մօնշէն :

—Շէնը դիւն ես, կու հայիս մի
իշ կըսէ քէտինն աճնիլին :

—Պղէ նապին տտալաղ սիզ :

—Տուր պէն նէրտիվանը կէթիւ-
րէմ :

—Կէլ պուղտա պուէ սարուէսթի պէն կիտէծէք սինտի հաճան կէլտի պիղիսի . . .

—Տօ կասի քաջանին պիղիսի կեալտի .

—Հէրիֆ ես չիմ հասկընար ըմա դիւն ալ ճիպ դարտակ գլոխ ես .

—Նէ վազըթ պիղ ատամ կէլտի պէն սինտի կէլէծէք .

—Բաքի .

—Մաջիւկ սա ֆիրէյնկները թօ հաֆ կու խորըթին .

—Հայ կիտի պըլըմիսին պա, շատ խօրօտ լիսան ա ըսկուն չի .

—Դիւն իշ կու խորըթիս հէրիֆ . դիւն կըսես դիւն կու հասկընաս .

—Տօ սիղ շատ խօրօտ քօնուշուր . սըղ .

—Հըպա ինչ հասկցար, մենք անատըն մի ձեզի պէս լեզիւնիս բերներ . նուս մէջ մէքիւք պիղիմի չինք թառ . ձըներ .

—Կիթ սանտա խէրաքիւնի տըկիօզ .

—Ալշատ կուլիս, հըմա հըմա բարով մի կու փատիմ .

—Օլան, սանին սըռթին կաշընիր աման պանիմ վախթիմ եօք .

—Մաջու օրուէկըսես .

—Խօքէ կասեմ նաեափաճախսըն . Ալ սանա պիր քավկա .

—Մօռէ ութանմասըն մօռէ մա . զազա իչինտէ նէ տըռ պու մօռէ .

—Տօ, քիւտավին ինչի .

—Մօռէ վար իքի քահվէճի պիրի Ա . . . պիրի Կ . . . օնլառ կիպի հէռ վաքըթ հէռ վաքըթ քավկա այլպ տըր պու մօռէ .

—Սան կիթ ճիկարինի սաթ, սան կառըլմա այլպ տըր .

—Մէ քէլէ սա քէլ աֆէռ ալա վուլիսի .

—Տըղա, չալապին եկաւ թողտուէ .

—Թող չի տի տամ ան իւր դիւն իւր իմ գըլ օլիս ուր զարկիր նը ալ թող չի տիտամ .

—Սեղքիս .

—Տօ պրախ պա, ջօրպաջի ջի թորկէ որ կեամ . տօ միզարներ . տէ . Աս . տուծմէ չի վախցող .

—Նիճին պօլլէ . թո՛ւ .

—Աֆանտըմ օ՛ տատի քի աֆան . տըմա սէօլլայիմ սիզին տիլիղ մէքիւկ

տըր պանտա տառըլտիմ պիր պախա . լըմ քի օպիր թոխքաթ վուռտի պանա իսա .

—Սուտ է սէտընան պիւթիւնսուտ է .

—Կէօրտին նա սէօլլատի .

—Սօքա, վուէ .

—Էֆէնտիմ ան ինծի ըսաւ թը .

—Սուդ ի .

—Աֆէնտըմ ինծի ըսաւ թը իսա . ըագեղի ինկօղ նը ես ալ էֆքեարլան . միշ էղա վէ ան միւճիպօլը պաշլայե . ցանք . . .

Իւֆ իլ կուզարնիս էֆէ . . . է . . . ֆէնտիմ կըռնըկիս օրթային ա . նէնկ մի իջաւ ուր .

—Ձըքըն տըղալտա իսթէմեղ պէ . նիմ մաղաղատայ սիզի .

—Էօլլա շայ եօք սան իսթամաղ . սան պան իսթարըմ .

Մարդ Աստուծու իրիճա արէ . ա . զա օտքըդ պաքնիմ էտէվ աւուր հա . լի կարօտ կուլինք .

—Սէղքիս եօք պոււն ուծ էլինի . տէ . . .

—Եօխ օ պէնիմքինի էօքսիւն .

—Էպիէն ֆէթ էօն բառտօն .

—Բաքի Ասված քիւզլիսից վեր պախի .

—Հըմամ Ասված պետականութիւնը ուզուն միւտտէթ էօմրդ հըֆզ անէ ամին .

—Պիէն, պիէն .

—Մաջուկ Սերգիս քիշ մընաց ուր մեղ տէֆ տանէր, ուրքի ալ հանե . ցիր հէլ կիտի միւպահասան .

—Նախա պիրշայիտի օլտի, պոււն . ան սօռնա նասիհաթ օլտուն քի քիմ . սա քիմանըն իչինա կառըլմասըն . տիլի պէօլլա իմիշտա ֆըլանի պէօլլա իմիշ տա պէվանի էօլլա իմիշ նա՛ ի . լաղոմ հէր քէս օթուրտուղի եէրտա օթուրտըն .

Խ . Գ .

ԱՁԴ

Ար ծանուցուի արգոյ հա . տրակութեան թէ՛ Տօքթի Գ, ձիվանեան, Պօստան պաշի ճատտէսիէն փոխադրած է իր տունը Բիրա (Սազըղ Աղաճ Թաղ) Բիրէ Մէհմէտ փողոց թիւ 13, ուր ամին օր (բացի կիրակիէ) ժա .

Վը 5/ն 8 հիւանդներ պիտի դարմանէ .
Հինգշաբթի օրերը ձրի կը յայի նոյն տունը .

Պիտի ընդունի նաեւ հիւանդներ (ըստ առաջնոյն) ամեն երեքշաբթի, հինգշաբթի և կ'րակի օրերը ժամը 9էն 11, Նէնի Գա . բու ծալը փողոց թիւ 7 .

Երեքշաբթի օրերը ձրի կը նոյն նոյն տունը .

Ար դարմանէ մասնաւորաբար ջղային, թոքային (կէօլիս վէրէմ են) սրտի, ստա . մոքսի և գլխու վրայ եղած հիւանդութիւն . ները (աչքի ուղեղի, կոլտրդի, բերանային ևն) ծննդական գործարանաց հիւանդու . թիւններ և . մեն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւնք առանց ցաւի կը կատարէ նոր միթոտով .

10—2

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ

ՄԻՔԱՑԻԼ ԷԹ . ԱՇԱՆԱՆ

ՀԱՏՈՐ Բ .

ՏՊԱԳՐ . ՆՇԱՆ Կ . ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Գին 5 դահեկան :

Երկու հատորն ի միասին 8 դահեկան :

Կեդրոնատեղին է հանդիսիս տպա . րանն, Կ . Պօլիս էսկի Ձապթիէ ճատ . տէսի, թիւ 61 :

Մէծ վաճառատուն և գործարան լաճալի և ոյլ

Էթիօն : Ալաֆ համաձայն 16 Դէյ :

ԳԻՆԵԼԵԻՔ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕԷՆ Յ . Թ . ՉԱԽՄԻՇԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ իւր վաճառա . ատն մէջ կը շինուին և կը նորոգուին՝ կոտրած, վնասուած, աւրուած եւրո . պական ամէն տեսակ գործիք . ինչ . պէս կաղի կամ իւղի լամպաներ . աշ . անակներ, անկողնարանք . չիրինկա .

ներ. տուչեր սամալարներ և յախ-
ճապակեայ կոտրած որ և է նիւթեր
ըստ ամենայնի, մաքուր վայելուչ և նո-
րէն աւելի հաստատուն:

Նաեւ, սոյն վաճառատան մէջ կը
գտնուին, եւրոպական ընտիր լամպա-
ղեր, աշտանակներ ընտիր տպակի խո-
ղովակներ որոց համար հասարակու-
թիւնը միշտ կը գանգատի թէ չկան
աստ: կլօպներ: և ամէն տեսակ պատ-
րոյկներ, մէկ խօսքով, լանպայի վի-
րաբերեալ ամեն բան ինչպէս նաեւ
պանեօ և չինկոյէ յուացարաններ և
տուչ ընելու համար պէտք եղած ա-
մէն կերպ գործիք:

Գինները յոյժ չափաւոր են. զի մեր
գործարանի սկզբունքն է ճշգրտութիւն
եւ ՀԱՒԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ:

***—Փորձով գիտեմք և բնաւ տա-
րակոյս չունիմք թէ յիշեալ ճարտա-
րարուեստ ազգային գործերէն մե-
ծապէս դո՛ւք պիտի ըլլան մեր ազգա-
յինք և այլ եւս իւրեանց, այս կարգի
պէտքերն հոգալու համար սիրայօժար
պիտի գիմեն նոյն վաճառատուն և
գործարանը, փոխանակ այլ տեղեր
յաճախելու, մինչ սա վստահութեան
ամէն պայման կ'ընծայէ իւր յաճախոր-
դաց:

Օ՛ն ուրեմն, գիմեցէք անդ և փոր-
ձեցէք:

ՍԻՐԱՅԻՆ ԶԲՕՍԱՆՔ

Փափաղեան Տիրան էֆէնտի յօրինած
տեղակաւն կեանքի պատկերն եղող սոյն
զուսրճալի և բարոյալից թատերախաղը որ
բիջին դասու ընտանեկան աստարէներուն
տխար արդիւնքը կ'ընկալայնէ ամէն
կարգի տնձանց ընթերցանութեանն ար-
ժանի է:

Գին է 3, դահե՛լան:

ՅՈՎԷԼ Կ. ԿԱՐԻ

Քեօֆ-ը վէ հալապ քէֆ:

Մէրքիւր տէրօ Ֆրնարդըտա Քէրէս-
թէճի սօգաղըտա տէ՛րիզ սո՛հ վնտէ
18 նիւմբօ իլէ միւրաղ դամ օլուպ:
պու տէֆօ մտաէն սօպալար իլէ գու-
ղինօլար իլիւն տիկէր քէօմիլլէրտ ն
տահա էհվէն վէ դաե՛կ տաե նաղ:
գօգ քէօմիլլէրտ կէթիլիլմիշ տիրօ վէ
ալա ճինտէն մանկալ քէօմիլլէրտ վէ
սօպա վէ չամաշր իլին ասախ մօխ
սուս քէօմիլլէրտ տէա սուսն Ֆիլուլսթ
խալիմէքտէ տիրօ վէ քէօմիլլէրտ Շիլի-
վէ Նիւնթիլաշը վէ Ֆէրիքէօլիւ էհալի
սինէ պիր սուհուլթ օլմաղ ի ին:
Բանկալիլտէ Պիւկիլքտէրէ ճատտէս/ն
տէ համամ գարշորտա 18 նիւմբօ
իլէ միւրաղ դամ պիր չիպէէ քիւչաա
իւրիլմիշ օլտուլա բաղպէթիլա էհալիէ
իլան օլունուր:

Լ Ա Ք Է Ս

Տ Ա Ս Ի Ի Ր Ա Ն Ս

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԷՀԻ ԵՒ ԾՈՎՈՒ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԲԱՐԻՁ

Քաբիթի կարանթի

50,000,000 ֆր.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԲՈԼՈՐ ԹՈՒՐԻԹՈՅ

Բ. Շէհիւլեմն

Կ. Պօլիս Պաղչէ-քաբու Եօրկիատիս խան Նօ. 1-

Լ Է Ս Բ Է Ր Ա Ն Ս

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԷՀԻ

Արտօնեալ Դրամագլուխ ֆր. 10,000,000

Ստորագրեալ , 1,000,000

Վճարեալ , 864,000

Ընկերութիւնս կապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուած-
ներ, կարա իք, մթերանոցներու և վաճառատանց մէջ գտնուած ապրանք-
ներ, խիստ դիւրամատչելի գներով և ամենաշահաւոր պայմաններով:

Ընկերութիւնս մեծազուժար գործեր կարենալ կարենալ ապահովագրելու համար
իւրացած է եւրոպեան չորս կարեւոր ընկերութեանց հետ՝ որոց Դրամագլ-
ուխը ը հասնի առաւելքան 16,000,000 ֆրանքի:

Աւելի բնորոշակ տեղեկութեանց համար զիմեյ ի գրասենիս Ընդհանուր
Գործակալութեան, ի Պօլիս, Պահճէ Դաու, ձէլալ պէյ խ նի ճիշտ դէմ
թիւ 21-22:

Ընդհանուր Գործակալ քրօմանյակ Թու. քիոյ
ՍԱՀԱԿ ԳՈՏԻՖ ԵՒ ԸՆԿ.

ՅՈՎՀ, ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ ԸՆԿ.

45 Պեօլիւֆ Միլլէր խան, Ղալաթիա 45

Գ. Յալի, Օսմ. Մեջադ. Ըղնարարարան վէր-

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԺԱՄԱՅՈՅՅԲ

ՊԱՏԻ, ԳՐԱՍՆԻ, ՈՍԿԻԷ, ԱՐԾԱԹԷ

ԵՒ ՆԻՔԷԼԷ

ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՔ

Ապարանջաններ, Պառնիկ, Օղեր, Մա-
տանիներ, Մետալիաններ, Գաւազանի գը-
լուխներ և այլն:

Այս րոտր ապրանքները
ընրո աճ են Ե րոտիւղ լա-
ւաղին գործարաններէն
և իրենց ճաշակն, քրաթը
և ընտրութիւնը կարգա-
բայնեն այն համաժատ սրար
համեստ գլին որով ի վաճառ
հանուած են:

Փոյրաքանակ և մեծաքանակ
վաճառում

Վաճառատունը յանն կառնու ամէն
տեսակ նորոգումներ, ժամացոյցի և դոհա
ղինաց յանձնարարութիւններ:

Կարէ զեւեմներ կը նորոգուին յեամթե հարապ
Ժամադրթ Զեմթ Մերճանեան: